

ACC. N:R M. 13021: 1-2.

Landskap: Blekinge Upptecknare: Olof Appelros, Jämshög
Härad: Lister Berättare: " " "
Socken: Jämshög Berättarens yrke: f. d. lantbr.
Uppteckningsår: 1953 Född år 1874 i Jämshög

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Lilla jul och lilla julafton. s. 1.
Julklappar och jultorste. s. 2.

LWF 47.

" 48.

Skriv endast på denna sida

Lilla Jul och Lille julafton.

1. På olika trakter har man på olika dagar använt benämningarna lilla jul och lille julafton. Vilka dagar har man i Eder trakt kallat så.
2. Firades lilla jul på något särskilt sätt?
3. Förekom det att man gav varandra gåvor vid lilla jul?
4. Har Lucia på något sätt firats i Eder trakt? Klädde man ut sig på något särskilt sätt? Känner Ni till uttrycken "lussegubbar" eller "lussegetter"?
5. När infördes i Eder trakt Luciaseden med den vitklädda flickan med ljus i håret? När såg Ni en Luciabrud första gången?
6. Hur firades Lucia förr i tiden innan man klädde till Lucia-brud?
7. Har det i Er trakt varit vanligt att äta tidig frukost på Luciadagens morgon? Har man några särskilda talesätt eller sedvänjor i sammanhang härmed?
8. Förekom det att man bjöd på Lussibiten? Vad menade man därmed?
9. Brukade man slakta julgrisen på Luciadagen - eller brukade den slaktas på en annan bestämd dag. Fanns det några bestämda tider i samband med julslakten. Skulle slaktaren eller andra medhjälpare ha någon bestämd traktering - eller skulle de få något av slaktmaten med sig hem?
10. Har man i Eder trakt använt uttrycket "svinottan" och vad menade man därmed?
11. Brukade Lucia bjuda på Luciakatter? När infördes seden att baka lussekatter? Vilken form och storlek hade de?
12. Har man firat kyndelsmässan i Eder trakt? Gör man det fortfarande - eller har seden bortlagts - i så fall när?
13. Hur firade man Kyndelsmässan?
14. Har Ni hört talas om att man gav varandra gåvor vid Kyndelsmässan?
15. Har man använt uttrycket Benraskesöndag i Eder trakt? Vilken dag kallades så - och varför fick dagen detta namn?
16. Vilken dag ansåg man att julen tog slut? Och vilka sedvänjor hade man därvid?

hissa julafton var dagen före julafton. M. 13021:1.

Hissa julafton firades ej, och ej heller förelam någon klapputdelning. Rusergubbar och dils getter bakade bagarn till arsalu. Sarseden är en sed införd de sist boeren. Första gången jag hörde Lucia namnet var 1893, då en gubbe sade han skulle spara en grisfot för att den skulle föra Lucia med tårer med en liter. Julgrisen slaktades i oktober månad som också kallas för slaktmånad. Slaktaren och hans medhjälpare skulle endast ha erstatning och Rapp samt borsin blodkorv. Den korven som gjordes i ändtarmen, tillhörde en älder korven som förlagade ihjäl grisen. Svinatten eller socttan har man aldrig gjort. Ja, man tykt det så att det är bättre att man ska upp och se till att man grisen till slut som grisen, ska skäras i julen till slut b.o.d. Kunt. Borskerövandag har man aldrig gjort talas om.

82

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf 47

1

Julklappar är nog en gammal sed farten g-
 så "organiserad" som nu, annars fändes ju ju-
 lkl. S. A. redan i min barndom. Numera är det o-
 barn i en familj som ställer sig med jul-
 kl. och en sakk gåvor. Och tomten delas ut så-
 na som är i paket och ibland försedda
 med pins, utlagares namn och adresser. Jul-
 kl. är utblädd till oigenkänlighet somt kas-
 kide mycket käft och hälsor och delas ut till
 alla och försvinner. Några skämtsamma ord
 kan ju värdas med honom. Första gången ja
 såg en julbok var av en skräddare i
 Röderna och som för snart 60 år sen hade en
 bok med en hastig blädder på som stult. Sen
 kan ja här se en rektor som säter en bok
 som bignett på en jultidning, julpipen gå g-
 här, men ja har set sidone som komma mycket
 fult utblädda medmitna för en överraskning.
 Julkl. har nog graserat i 50 år.

Luf. 48

1